Původní dopis z Japonska

JOKOHAMA, Japonsko, 25. června 1913. Ctěná redakce. — Po prohlídce Jokohamy dalším plánem každého cizince bývá Tokio, které jest asi 18 mil vzdálené a spojení vlakem jest časté, jakož i elektrickou dráhou je možno jeti každou hodinu. — Šťastným se může zváti ten, kdo navštíví Tokio v dubnu, aneb na podzim, kde v parkách a zahradách je vše krásně zelené a stromy obalené květy. Nejkrásnější podívaná je v Ueno parku, kamž sjíždí se na miliony lidu, obdivujíce přírodní krásu. Velké třešňové stromy, kterých je zde hojně tonou v záplavě růžových květů, který však trvá asi 3 dni v roce úplně bez listů a plodů žádných nemají. Tento park jest velice rozsáhlý, kde jsou krásné aleje z vysokých stromů. Mezi těmito po různu jsou vystaveny domky, kde prodávají různá občerstvení, dále různé kaple, jinde opět zoologická zahrada, císařské museum, čítárny, paláce pro výstavy a jiné. Taktéž je zde krásný rozhled na město, jelikož park se nalézá na výšině. Tokio bylo dříve docela nepatrná vesnice zvané Jedo, až teprve v 15. století se trochu povzneslo, když si tam postavil tehdejší panovník Tokuyava Schogun hrad, kde bydlel a po něm jeho potomci celkem 300 let. Když pak mladý císař, který v loni zemřel, za jeho vlády přijal různé reformy a učinil ho hlavním městem a dal mu jméno Tokio. Nynějším časem pokrývá půdy na 36 čtv. mil, asi tolik jako Londýn, jen že nemá tolik obyvatel, pouze asi 2 miliony a representuje hlavní japonské zvyky a život, jelikož jsou zde přistěhovalci ze všech provincií, a též mnohé různé zajímavosti, je zváno "The London of Japan." Poblíže hradu stálo též několik úředních budov a v roce 1872 zhoubný požár zničil hrad a všechny tyto budovy do základů. Císařský palác byl znovu zbudován na tom samém místě. Uvnitř hradu se nalézá krásná zahrada, upravená dle pravého japonského vzoru, nejlepší keře, květiny, různé stromy, rybníčky a pod. Celý palác je do kola obklopen vysokou zdí a kolem zdě jsou široké a hluboké příkopy, naplněné vodou, tak že přístup do hradu je možný jen po mostě. Ovšem obecenstvu není přístup do hradu dovolen, pouze na zvláštní žádost. Před hradem jsou do kola rozsáhlé parky. Okolo nich jsou umístěna vyslanectví všech cizích mocností jakož i parlament a různé státní úřady a cizinecké obchodní úřadovny. Další hlavní ulicí je Ginza, která vede od nádraží Schimbaschi značný kus na cestě do Ueno parku. Na této ulici, která je široká, jsou všechny budovy cihelné, některé o několika poschodích železné konstrukce dle vzoru Ameriky, většinou samé obchodní budovy. Nápisy na všech obchodech jsou v řeči anglické a japonské, ale všude pouze Japonci. Mimo diplomacie a instruktorů na universitě a pod., zde cizinci nebydlí. Je zde sice dosti cizinců, že mají zde své úřadovny, ale residenci mají v Jokohamě a jezdí každý den domů. Ostatní části města jsou samé malé uličky, někde na míle dlouhé, vesměs dřevěné domečky, většinou obchůdky, přední část domu celá otevřená. Nedaleko od nádraží Schimbaschi opáčným směrem od Ginry je druhý velký park Schiba, který pokrývá 120 akrů půdy. Hlavní atrakcí tohoto parku jsou kostely krásně vyřezávané, jež nazývají Žojuji. Dále je tam Kyokvan, japonská klubovní místnost, lepší to restaurant, kde se též provozují tance. Třetím parkem je Asakva, nedaleko Ueno, kde je taktéž rozsáhlý Temple (kostel) a každým časem je tam na tisíce lidu obdivujíce různé přírodní krásy. — Co tak projížděm městem, přijel jsem náhodou do té spálené čtvrtě, kde letos na jaře lehlo popelem asi 4,000 domečků, jak jsem o tom minule již psal, ale z velké části je to znovu postavené. Nedaleko odtud jsem zabloudil do velkého parku, kde jsem si též prohlédl vojenské museum. Před vchodem se nalézá několik pevnostních děl z rusko-japonské války, uloupené Rusům, tak děsně zohýbaných a prostřílených, že každého pojímá hrůza při pomyšlení, jak muselo být těm, kteří za tím stáli. Velké otvory od kulí jsou vmáčknuty do masivní hlavně vážící několik metráků, tak jako když to vmáčkne do másla. Takových je zde několik, rovněž komíny a větráky z ruských lodí šeredně prostřílených jsou umístěny před museum. Uvnitř jsou různé vojenské starožitnosti, mně však nejvíce zajímaly ony z ruské války, což však nemohu dopodrobna vypisovati, pouze jen stručně. Nejprve jsem přišel do oddělení, kde byly různé části z ruských lodí jaké odznaky, orel, nápisy se jménem cara Nikolaje, miny, mapy, různé plány, konve, elektrické batterie, nářadí a pod. — Jinde opět celá řada plechových nástrojů hudebních, český to výrobek, na nichž se skvěla firma V. Červený. Opodál polní děla, pušky a bodáky, rozbité, prostřílené a zohýbané. Na stěnách visí velké fotografie různých posic vojska před Port Arturem a jinde. Taktéž je zde šatstvo několika vojínů, prostřílené, rukáv neb nohavice utrhnutá a spodní prádlo též se stopou od prosáklé krve. Také mnoho fotografií vojínů se tam nalézá, mezi nimi též několik Rusů. Na jedné je vidět, jak má utrženou nohu neb ruku, neb obě a na druhé, jak vyhlíží, když ji má uměle nahrazenou. Dalším bylo oddělení generála Nogiho, který se vyznamenal v oné válce, ale ze zármutku nad tím, že japonský císař zemřel, a on mu byl tak věrně oddán, že bez něj nechtěl dále žít, proto sebe a svou rodinu zavraždil. Zde je též vystaveno roucho jeho ženy, v kterém ji zavraždil. Tímto činem dal na jevo, jak Japonci se houževnatě drží svých zastaralých zvyků, které panovaly před 500 léty. — Vzdor tomu jsou pyšni na svoje plémě a dokonce by se chtěli i rovnat nad úroveň bílé rase, k čemuž mají ještě moc daleko. — Sám jsem trochu prohlédl ten jejich život a proto si dovolím stručně o něm napsati. Ovšem od Japonce se člověk nikdy nedozví jejich stinné stránky a vůbec neradi o tom mluví s cizincem, pouze jen samou chválu, na to jsou pyšni. Není snad jediného cizince mužského pohlaví, který sem zavítá, aby se nešel podívati do Joschiwary. To jest část města, do níž se vejde bránou, kde jsou krásné cihelné domy, nejlepší v Tokiu, mnohé o několika poschodí. Pavlače krásně ozdobené, řady lampionů okolo římS visí ve všech barvách. — Uvnitř je zahrada, v ní malé jezírko, okolo něj květiny, stromy, mosty a kameny, vše krásně upravené, po stranách parku jsou dlouhé místnosti, všude květiny, stěny ověšeny obrazy a různým hedvábným vyšíváním, vše vypadá jako v pohádce. Ve dne se zde nejeví velký ruch, jen tu a tam je několik malých obchůdků jako všude jinde. Za to večer to zde oživne. Asi od 5 hodin nastane všeobecná dámská toileta, česání vlasů, barvení a práškování obličeje, která trvá asi 2 hodiny. Potom opustí svoje zadní místnosti a vejdou do oněch síní, které jsou uvnitř ohražené dřevěnými mřížemi a jedna vedle druhé si sedne na polštůrku okolo stěn, což mnohdy vyhlíží jak voskové figury, ready for sale. V každém hanze jich je od 10 do 60 a všecky mají stejné barvy hedvábné ozdobné roucho, kimono a každý dům má svoje barvy. Někde si vyjdou též na ulici, kde panuje čilý ruch. Takovýchto domů je zde asi 500 a že zde řádí mnoho nemocí o tom není třeba se rozepisovati a následkem toho se mnohý cizinec obmezí pouze na prohlídku oné čtvrti. Tato část města jest největší k tomuto účelu a mimo to je zde několik menších, jakož i v každém městě po celé zemi. Mimo těchto úředně oprávněných jsou po různu Tea Houzy, které jsou trpěné a slouží podobným účelům. Dále jsou tak zvané Gejšy, které provozují tance a zpěvy a hru na mandolinu, mimo nich hudbu jiný nepěstuje. Tyto jsou taktéž odkázány na to, co jim kdo nabídne, jsouce pozvány do privátních bytů na neurčitý čas. Mimo všeho je ještě na tisíce privátních domků, kde se provozuje prostituce tajně, tak že se může počítat na miliony v celém Japonsku. Zde ještě panuje veřejné kupování lidských duší, zvláště dětí od 5 let. Když rodiče mají trochu bídy, tak dítě prodají za 20 až 50 jenů aneb zůstane sirotek a příbuzní se nechtí o něj starat, tak ho prodají kuplířům, které z nich pak vychovávají ony Gejšy. Neb když je dceři 16 let a rodiče neb příbuzní jí poručí jít do Joschiwary, při čemž jí nesmí napadnout vzdorovat, právě tak, když má určeno, koho si má vzít. Žena zde nemá žádné právo a ve všem musí slepě poslouchat. Zde rozhodujou jen peníze a láska nic neznamená, to je vedlejší věc. Z nedostatku peněz na životní potřeby, rodiče dítě prodají kuplířům a ve zvláštním oddělení na policejní stanici podepíšou smlouvu, k čemuž je určen 1 den v týdnu. Matka neb otec s dcerou a kupující, takováto trojice jedna za druhou ve stejném pořádku vejde před policejní komis, zrovna tak jako u nás při odvodu rekrutů, mimo jiné musí mít důkazy, proč to chce provozovat, což bývá pro nedostatek existence. Tím se zaváže na několik let, že tam musí být a do té doby peníze musí splatit, co rodiče dostali předem. Obyčejně to bývá od 50 jenů, a po vypršené lhůtě může odejít, ale obyčejně nemá lepší vyhlídky, jelikož vydržuje celé příbuzenstvo, tak zůsane znovu až do 28 let, kdy zůstává svým vlastním majetkem. Z Joschiwary vyjít nesmí, k tomu je potřebí povolení od policie, která stojí u brány, a když ho dostane, musí jít v průvodu někoho, který ji střeží. Všecky tyto domy mají nařízeno podezřelé osoby a vůbec jména hlásit policii a mimo toho je všude plno tajných špiclů, tak že mnohým zločincům zde přijdou na stopu. Ještě mnoho by se dalo o tom psáti, leč zde již nezbývá na to místa, a aspoň částečně jsem nastínil japonský život, který při bližším rozebrání má ještě více chyb. V blízkosti této čtvrti jsou umístěna všecka divadla, jeden dům vedle druhého, samé to cihelné nové budovy dle evropského neb amerického vzoru, a večer vše tone v záři elektrických světel. Většinou jsou to pokyhlé obrazy. Když člověk zavítá do japonské činohry, tak za pár minut toho má až po krk, a neví, má-li se smát té hlouposti co provozují, anebo se zlobit nad ztrátou času, ale Japonci ti tleskají a velice se jim to líbí. Jinde je opět nepatrné japonské divadlo, kde provozují různé akrobatické kousky, odkudž pak herci vychází do světa. Za 10 senů to je nejdražší místo a můžete tam být celý den a mnozí si přinesou sebou jídlo. Jeviště je taktéž vyvýšené jako u nás, ale kulisy to žádné nemá ani oponu, ani zadní stěnu, neboť je vidět do ulice. Když přijdou herci na jeviště a jsou připraveni na nějaký výkon, tak spustí plátěnou oponu na chvíli, aby z ulice neviděli a to se často opakuje, tak že kolemjdoucí vidí do vnitř po celé šířce domu, kolik je tam lidí a herců a co provozují. Herci si na etiketu mnoho nepotrpí a počínají si jako doma. Ku příkladu provede některá umělecký výkon a jde se bavit s hudebníkem opřena jsouc o stůl zády k obecenstvu, a když přijde na ni řada, jde opět; všichni najednou stojí na jevišti před obecenstvem a počínají si jako doma. — Mnoho podobných zajímavostí je zde k vidění, což však prozatím vynechám a podívám se trochu dále na venek a sice až na nejsevernější cíp Japonska, asi 500 mil z Tokia. Byl jsem totiž poslán za obchodní záležitostí do malé vesničky Monai blíže Aumori, k jednomu Angličanu, jediný to běloch, žijící v tamnější krajině, který mně srdečně uvítal, vzdor tomu, že jsem přijel kolektovat peníze větší obnos. Jel jsem dráhou asi 200 mil podél břehu moře až do Ivanuma a odtud středem země až později se uhnula opět k moři a zpáteční cestu volil jsem opět jinou krajinou, většinou středem země. Krajina tato je celkem hornatá a velmi často se mění. Hned jsou vidět ohromné skály porostlé lesy neb údolí, rokle a rybníčky, neb hustě křoví a lesy, v nichž je hojnost zvěře a až do nedávna byli zde též medvědi. Některá místa jsou dosud neprozkoumána aneb žijí tam na polo divoší. Hojnost divoké zvěře, zvláště bedových medvědů se nalézá na ostrově Hokkaido, jehož hlavní město Hakodate má přímé spojení s Aumori, odkudž je vidět již do Vladivostoku, ovšem musel by vylítnout trochu do výše. Celkem je to samý tunel a lesy a mezi tím jsou po různu zatopená rýžová pole, v nichž majitelé při práci se brodí pod kolena ve vodě a i s koněm v tom břeu. Když prší tak mají z rákosu upletenou našatku na hlavě, nahoře do špice, a kolem sebe plášť taktéž z rákosu a jelikož jsou postavy dosti malé a ještě zabořené, tak to vyhlíží jako slaměné figurky na vodě. Někde jsou též kousky osetě obilím a jednu jsem už viděl o 160 akrech, kde byl též secí stroj. Asi 3 míle od Monai je vesnička Asumeschi při moři, kde jsou léčivá zřídla, docela vřelá voda prýští ze země, z níž vychází pára. Zde krajina je velice krásná a proto jsem šel raději pěšky do Nonai a odtud asi 6 mil do Aumori. Zde jsou taktéž samé skály a lesy a v zimě vše zapadne sněhem a jsou veliké mrazy. Před několika léty měli zde vojáci cvičení v zimě na těchto horách, ale překvapil je blizzard a celý regiment tam zahynul mrazem, pouze 3 se z nich napolo zachránili. Nyní se tam nalézá na sta pomníčků v oněch místech. — Po několikadenním pobytu zde nastoupil jsem zpáteční cestu a zabočil jsem si na prohlídku do města Niko, které je považováno za nejkrásnější místo v Japonsku. Krajina skalnatá, porostlá lesy a mezi tím se rozkládá městečko asi 2,000 stop nad mořem. Prostředkem vede dlouhá ulice, po níž na obou stranách jsou řady staletých vysokých stromů, na druhé straně jsou pak rozsáhlé parky, mezi nimi mnoho kostelů krásně vyřezávané, vše nově vystavené a červeně natřené, pod nimi se vlní široká řeka, do níž vtékají vodopády ze skal. — Přes tuto řeku je vystaven svatý most červeně natřený, po němž za starých časů nesměl nikdo přejít pouze Schogun a nyní je tak též uzavřen pro obecenstvo. Konečně jsem opět nastoupil cestu po řádné prohlídce a jel jsem krajinou, kde byly žně v plném proudu. Obilí posekají srpem, sváží to do malých otepí a domů to odvezou na dvoukolce aneb to navěsí z obou stran na koně, což se střídalo celou cestu až do Tokia. Zde jsem si opět prohlédl některá známá již místa a jel jsem do Jokohamy, kde zase vše jde v obvyklém chodu. Počasí zde je tento čas velice deštivé a časem přijde zemětřesení. Ve 14 dnech jsem zažil již dvě dosti velké. Při prvním mně to probudilo ze spaní a čekal jsem, bezoli se barák rozsype a při druhém jsem byl večer v obchůdku, kde měli narovnané různé krabice a zmenadání začnou lítat všecky po zemi. Konečně jsem toho napsal již až k omrzení, jelikož je toho vše všeho jen kousek, a mohl bych psát ještě více, ale nezbývá mně již čas a proto končím svůj dopis. S pozdravem

Josef Štěpán.

POHLED Z NIKA

JOHN F. ROUŠAR, Pres. & Treasurer — Phone 1680. — EUGENE PAŘÍZEK, Secretary.

JOHN F. ROUŠAR CO.,

914 Farnam Street, Omaha, Nebr.

NOVĚ OTEVŘENÝ

největší ryze český velkoobchod na západě

vínem, kořalkou, jemnými likéry

a láhvovým pivem

Českým hostinským a krajanům v Nebrasce, v Dakotě, Kansasu, Iowě, Montaně, uvádíme v známost, že právě jsme otevřeli největší ryze český velko-obchod láhvovým pivem z ryze českého pivovaru Atlas v Chicagu, Ills., a čistými, nefalšovanými domácími a importovanými víny, výtečnými likéry všeho druhu, nejlahodnějšími rosolkami všech druhů pro něžné pohlaví. Mimo toho vyrábíme své vlastní hořké víno a kořalku, právě to léky pro špatné zažívání a vše, co do oboru tohoto spadá mohou od nás koupiti.

Žádáme české pány hostinské, by zadrželi své objednávky pro naše jednatele, kteří je v brzku navštíví a ujišťujeme předem, že budou s naším zbožím, cenou, vzornou obsluhou a dopravou úplně uspokojeni.

Za spokojenost ručíme. Nezapomeňte adresu

John F. Roušar Co.,

914 Farnam Street, Omaha, Nebraska.

Severův Gothardský Olej ve dvou velikostech nyní, 25 a 50 centů.

Jest odporučován v léčení bolestí, majících původ v revmatismu, ústřelu a ochromení, v bolestech na prsou, na stranách a v zádech, při pohmožděninách, otlaninách, ztuhlých kloubech a svalech, při poranění a všude, kde se dá linimentu použíti. Na prodej v lékárnách, anebo přímo po obdržení obnosu. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Adv. 30x5

Dr. J. F. Schefčík,

....věnuje se výhradně....

OČNÍM, UŠNÍM, NOSNÍM A HRDELNÍM NEDUHŮM.

Úřední hodiny: 1 Ráno od 9 do 12 hodin. 2 Odpoledne od 1:30 do 8 hodin

Úřadovna: 201-3 Masonic Temple, roh Hennepin ave., and 6th St., No. 5-26

Telefony: N. W. Main 4670. T. S. Center 4788. Res. T. S. Calhoun 3612.

MINNEAPOLIS, MINN.

Dr. B. DIENSTBIER

Český zubní lékař

Pokoj č. 715 City National Bank (16 a Harney ulice)

Res. 1918 S. 14. St. Tel. Doug 4605

Ordinuje od 9 h. dop. do 5 h. odp. Večer dle ujednání. 5tf

Zkoušení očí

a přizpůsobování brejlí vykonávám s největší přesností, což mohu dosvědčiti množstvím krajanů, jichž přízně jsem dosáhl svojí 11-letou zkušeností a uspokojením.

CHAS. J. VLACH,

český optik

872 Brandeis Bldg.

Hodiny: od 9. ráno do 5 več. Večer a v neděli dle ujednání

LOUIS BERKA,

český právník a veřejný notář

336 Bee Bldg., Omaha

Vymaha dědictví a zrovnává majetky zde i v Čechách. Má vám dobrou radu a zastoupí vás ve všech soudních případech. TEL. DOUGLAS 5067

Pojištění proti ohni, úrazu u nejlepších společností obstará Vám

JOS. V. KAŠPAR,

veřejný notář, 1424 So. 13. Str., Omaha, Nebr.

Přeplavní lístky, půjčky, prodej a pronajímání majetků. Tel. Red. 4954. 3tf

Spraičky jsou naší zvláštností

Rozpočty s ochotou vypotovíme

John J. Ostronič

plumbařství, zavádění páry a plynu

Dává též nové pumpy do studní a cisterny a lid je spokojen. 6tf

1414 jižní 13. ul. Omaha, Nebraska.

Telefon Tyler 1299.

Zavádění plynu, vytápění parou, horkou vodou neb vzduchem a přesně jsouc spolehlivě vykonává

ANTON YAGER,

plumbař v č. 1234 So. 13. St.

Nové pumpy do studní a cisterny. Za spotřeby všeho druhu tuží. Phone: Res. Douglas 6012, Office: Douglas 8276. 12tf

Útulná hostinec na rohu 15. a William ul., nyní vlastní pan

JAN DRÁBEK.

Na čepu stále čerstvé dobré pivo v Schlitzovu. Též znamenitá pivo, vína, kořalky a ostatní lihoviny. Výběr nejlepších dostatků. Náš hostinec má zařízení stále vaší dítě. Čisté pokoje a čistá kuchyně pro hosty a svetodní hvězdy. 31tf